

OJASTA ALLIKKOOON

Kirjoitin noin vuosi sitten hoidettavan tai oikeammin hoidetun mielipiteistä päihdehoidossa. En tuolloin pystynyt kuvittelemaan, miten paljon palautetta näinkin suppealle sektorille leviävässä lehdessä julkaistu kirjoitus voi aiheuttaa. Tietenkään se ei ole kaikki ollut positiivista, vaan peistä on taitettu puolesta ja vastaan. Ehdotukseni jatko- ja ennen kaikkea ennalta ehkäiseväksi hoidoksi olivat kuulemma melkoisen radikaaleja, ja vaikkei niistä juuri mikään ole toteutunutkaan, herättivät ne keskustelua. Itse hoidossa kuitenkin näyttää ajaututtavan juuri päinvastaiseen suuntaan. Olen kuitenkin itse saanut näillä ”hulluilla” menetelmilläni viettää päihteistä vapaan vuoden, nyt jo kolmannen peräkkäisen. Mielestäni oma katkaisu- ja sen jälkeinen jatkohoito osuivat viimeiseen mahdolliseen hetkeen tuottaakseen tuloksia, sillä kun olen seurannut lähiympäristöni ”kohtalotoverien” hoitoyrityksiä, olen ajatellut, ettei näillä menetelmillä minullakaan olisi ollut minäkäänlaisia mahdollisuuksia toipua.

Sosiaalisektorin kuluja leikkaavasta juustohöylästä on päihdehuollon kohdalla muodostunut kaivuri, joka on alkanut kaivaa monttuaan juuri siihen, missä ennestään vähäisiksi jääneitä tuloksia on saatu, eli jatko- ja ennalta ehkäiseviin hoitomuotoihin. En mitenkään voi ymmärtää, että olisi edullisempaa käyttää ongelmaista 6–

8 kertaa vuodessa katkaisuhoidossa kuin ohjata hänet sopivan jatkohoidon piiriin. Viikon katkollahan ajatusmaailma ei ehdi selkiytyä, eikä sen jälkeenkään ongelmainen tiedä, mitä hän elämältään haluaa. Pidempiaikaista hoitoa tarjoavien hoitolaitosten määrä on vähentynyt siksi, etteivät kunnat enää lähetä niihin hoidettavia. Katkoista on muodostunut ”syöttölöitä” ja niihin hakeutumiskynnys on madaltunut hoidon jälkeisten karanteenien poistumisen myötä. Esimerkkinä olkoon pienyritykseni henkilöstöön kuulunut naftisti kolmekymppinen mies, joka vuoden sisällä oli katkolla 3 kertaa Kyläsaarella, 3 kertaa Töölön A-klinikalla ja kahdesti Hangonkadun kuntoutuskeskuksessa, josta kuulemma myös jatkohoitoyksikkö on lopetettu. Täten ainakin Helsingissä on halukkaalle mahdollista kiertää laitoksia ympäri vuoden, varsinkin jos hän suostuu lähtemään Tervalamelle syömään viikkoa pidemmäksi ajaksi. Itse ongelmaan ei tarvitse edes haluta minkäänlaista ratkaisua. On luonnollista, että tällainen kaveri koristaa muutenkin muhkeita työttömyyslukujamme, vaikka hän tosiasiaassa onkin sosiaalisesti työrajoitteinen, ellei jopa täysin työkyvytön. Näitä kiertolaisia tunnen lukuisia ja ainakin heidän kohdallaan olisin valmis suosittellemaan jopa tahdonvastaisia hoitomenetelmiä, monenko katkon jälkeen, sitä en ole oi-

kea henkilö päättämään. Esteitä tähän ei pitäisi olla, sillä eihän nykyäänkään hoito katkaise ”saavutettuja etuisuuksia”, vaan työttömyyskorvaukset juoksevat hoidon ajaltakin ja hoidosta poistumispäivä on yleensä ”nostopäivä”. Siirryttäessä maksamaan korvaukset kuukauden välein entisen kahden viikon sijasta lisäänty ”loppukuusta” hoitoon hakeutuvien määrä suuresti. Kun pankkien tililtänostomaksut tulevat voimaan, nostavat ongelmaiset nämä vähäisetkin tuloensa kertanostoina, ja ”loppukuista” tulee entistäkin pidempiä, käteisellähän on ”kunnan holistilla” taipumus huveta vieläkin nopeammin. Kuukauden korvaukset katoavat päivässä entisen viikonvaihteen sijasta, mikäli niitä ei ole etukäteen kotattu salakauppiaalle.

Salakauppakin on vuosien saatossa muuttanut muotoaan. Kun ennen sai trokarilta pullon tuplahinnalla Alkon hintoihin nähden, saa sen tänään Veli Venäläiseltä alle kaupanhinnan prosenteissa vahvempana ja vaarallisempanakin. Ellei pelkää lipeää tai metyylä, toimii palvelu 24 h/vrk, eikä se ole kovin salaistakaan. Kuolin- ja vammautumisprosentti tosin taitaa olla melkoisesti suurempi kuin ennen tätä kansainvälistymisilmiötä. Lisääntyvien ongelmaisten lukumäärän pitäminen vakiona, heitä itävii-nalla teloittamalla, lienee vähemmän terveydelle vaarallista, mutta täytyy ottaa huomi-

oon, ettei kumpikaan bisnesryhmä osallistu aiheuttamien-
sa haittojen hoitokuluihin.

Ei elo ole omalla kohdallani-
kaan ollut pelkkää ruusuilla
tanssimista, raittiudestani huoli-
matta. Ehdottamiini rauhoi-
tusaikoihin eivät suostuneet
sen paremmin verottaja kuin
ulosottovirastokaan. Kun varmistaakseen luotokelpoisuuteni pysymisen nollarajan alapuolella ryhtyi yhteiskuntakin rahoittamaan yksityisten, pääasiallisesti pankkien osaomistamien perintätoimistojen toimintaa. Näin saatiin juomaaikainen velkasaldoni tuplautumaan puolittumisen sijaan. Sain perintätoimistolta jopa sen kuuluisan ilmaisen mainoksen eli ilmoituksen Kaupalehden, tosin vain protestilistalle. Poispääsyä mustalta listalta ei elinaikanani ole odotettavissa, mikäli lainsäädäntö ei muutu, sillä perintätoimistohan uudistavat vaatimuksensa kulujani kasvattaen säännöllisin väliajoin, etteivät ne pääse vanhenemaan. Mikäli ehdottamani rauhoitusaika olisi myönnetty verojen ja muidenkin velkojeni kuin sakkojen osalta vuodeksi tai puoleksikin, olisin saanut itse hankittua tulo-rahoituksella käyttö- ja investointipääomaa ja maksaisin tänään jo vapaaehtoisesti velkaani yhteiskunnalle. Sen sijaan nyt suunnittelen yritykseni ja itsenikin evakuoimista ulkomaille.

Ehdottamaani ”palkitsevaa jatkohoitoa” ei ilmeisesti ole

uskallettu toteuttaa kuin vankeinhoidon sektorilla. Vankien hotellilomista on kuitenkin kuulemma positiivisia kokemuksia ja siksi uskon, ettei päihdehuollon laitoksissa hoidettujen ja hoidossa olevienkaan tutustuminen hotelli- ja ravintolaelämän alkoholittomiin palvelumahdollisuuksiin ole mahdotonta, tuskin edes vaikeaa. Eihän jonkun alkoholistin mahdollinen juomaan ratkeaminen kokeilun yhteydessä ylittäisi edes uutiskynnystä, kuten vangin mahdollinen karkaaminen tekee. Uskon siis edelleen, että ongelmaa vastaan meneminen on parempi ratkaisu kuin sitä pakeneminen. Suurimman tuenhan olen omalle raittiille elämäntavalleni edelleenkin saanut entisiltä juomakavereiltani ja kantakapakkani henkilökunnalta. Kun seuraavan kerran kootaan jotakin päihdehuollon komiteaa, valittakoon siihen pappien ja eversti EVP:itten sijaan kapakoitten portsareita ja kenttäkemusta omaavia entisiä juoppoja. Samoin voidaan hoitolaistoksiin henkilökuntaa rekrytoitaessa unohtaa urheiluohjaajat ja seurakuntakuraattorit ja hakea henkilöstöä, joka pystyy ohjaamaan ongelmaisen sellaisen harrastuksen pariin, jota hänellä on realistiset mahdollisuudet harrastaa. Lentoja potkupalloilijaa hänestä ei enää tule. Edelleenkin olen sitä mieltä, etteivät USKO ja AA ole ainoat autuaaksi tekevät vaihtoehdot raitistumiselle.

Minulle ne eivät sopineet, koska en sen Jeesuksen kanssa ollut juopotellutkaan. Olen myös edelleen sitä mieltä, että perioidittain raittiinakin ilmenevää viinanhimoo kannattaisi myös lääketieteellisesti tutkia. Itselläni tuo himo ilmenee kolmen kuukauden välein ja sitä edeltää viikkoa ennen, yleensäkin täydenkuun aikana iskevä migreeni. Tuolloin hakeudun entistä tiiviimmin kantakapakkaani, turvasatamaan, pitämään portsareitten kanssa maailmanparannuspalaveria. He jos ketkä ovat nähneet niin monen holistin nousun ja tuhon, myös itkun ja uhon. Tietenkin olen valmis myös ennalta ehkäisevään hoitoon, laitoksessakin, silloin kun ongelmat muodostuvat niin suuriksi, ettei niistä kevyemmällä menetelmällä pysty selviytymään. Paras paikka tällaiselle ennalta ehkäisevälle hoidolle olisi varmasti jokin sopivalla henkilöstöllä varustettu kylpylähotelli, jossa samalla saisi myös fyysistä kuntoutusta. Kustannukset yhteiskunnalle olisivat varmasti pienemmät kuin monta kertaa vuodessa tapahtuva ”katkominen”. Omavastuun osuus voisi kuitenkin jäädä hoidossa tuolloinkin kohtuulliseksi. Hoitoon hakeutumista en häpeäisi siksikään, että alkoholistin tittelihän maksaa kohdallani moninkertaisesti vuorineuvoksen vastaavaa enemmän.

PENTTI YRJÖNEN